

Rekonstrukce vybraných alejí Libereckého kraje – komunikace č. III/2789

0. Průvodní zpráva

Dílo: Rekonstrukce vybraných alejí Libereckého kraje – komunikace č. III/2789		 Agentura regionálního rozvoje, spol. s r. o. U Jezu 525/4 460 01 Liberec www.arr-nisa.cz
Stupeň dokumentace: Realizační, VZ	Objednatel: Krajská správa silnic Libereckého kraje, příspěvková organizace	Datum / Verze: 4/2020, Aktualizace 05/2021 pro VZ
Obsah: PRŮVODNÍ ZPRÁVA		Autor: Ing. Miluše Portlová, DiS.
Část: 0.	Měř:	Číslo zakázky:

Obsah

0. Základní údaje	4
1. Cíle projektu	5
2. Soulad projektu a strategií	5
3. Vymezení řešeného území	5
4. Popis a posouzení stávajícího stavu	7
5. Zdůvodnění potřeby realizace opatření	9
6. Negativní vlivy v průběhu realizace.....	9
7. Návaznost na jiná opatření	10

0. Základní údaje

Investor:

Krajská správa silnic Libereckého kraje, příspěvková organizace
České mládeže 632/32, Liberec 6, 460 06
IČ: 70946078

Zodpovědná osoba: Ing. Jan Růžička, ředitel
Tel: 488 043 246, e-mail: jan.ruzicka@ksslk.cz
ID datové schránky: bdnkk7w

Projektant:

ARR – Agentura regionálního rozvoje spol. s r.o.
U Jezu 525/4, 460 01 Liberec
IČ: 48267210

Zodpovědná osoba: Ing. Petr Dobrovský, jednatel
Tel: +420 602 342 934, e-mail: p.dobrovsky@arr-nisa.cz
ID datové schránky: njmndgs

Řešitelský tým:

Ing. Petr Dobrovský
Ing. Miluše Portlová, DiS., tel: +420 607 115 120, e-mail: m.portlova@arr-nisa.cz

Datum zpracování:

1/2020 – 4/2020, formální aktualizace 05/2021

Lokalita:

Liberecký kraj, okres Liberec, část obce Proseč pod Ještědem
• Silnice č. III/2789 – Domaslvice – Proseč p. J. / Domaslvice

Stupeň dokumentace:

Dokumentace je zpracována v rozsahu:

- pro podání žádosti do Operačního programu životní prostředí dle Pravidel pro žadatele a příjemce podpory
- **pro výběr zhotovitele**
- **pro provedení vlastní realizace**

1. Cíle projektu

Silniční zeleň dané lokality (Podještědí - Českosudsko) charakterizují především aleje starých ovocných stromů. Ty postupem času na mnoha místech ustoupily zemědělské činnosti, výstavbě, nebo přirozeně odumírají. Většina stromů stávajících alejí vyžaduje postupnou náhradu či komplexní obnovu. **Hlavním cílem daného projektu je především obnovit alej ovocných stromů**, kterou dnes tvoří pouze její fragmenty. **Projekty na rekonstrukci vybraných alejí Libereckého kraje mají společný cíl, kterým je zlepšit stávající neuspokojivý stav silniční zeleně alejového charakteru podél vybraných úseků komunikací v rámci Libereckého kraje.**

Navrhovaná opatření vedou jednoznačně ke zlepšení stavu lokality, podpoře životaschopnosti stávající zeleně, zajištění zachování původních druhů (př. staré a původní odrůdy ovocných stromů). Opatření jsou dále zaměřena na zvýšení početnosti druhů a dlouhodobé zachování a obnova hodnotných krajinných prvků na lokalitě.

2. Soulad projektu a strategií

Předkládaný projektový záměr přispívá k realizaci cílů oblasti podpory 4.3. Posílit přirozené funkce krajiny, v rámci Operačního programu Životní prostředí. I proto jej lze považovat za konzistentní s cílem Státní politiky životního prostředí, Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky a Strategickým rámcem udržitelného rozvoje České republiky, Státní politikou životního prostředí ČR.

Projekt je dále v souladu s Koncepcí ochrany přírody Libereckého kraje a vychází z Prvotní analýzy stavu silniční zeleně ve vybraných oblastech Libereckého kraje (KSS LK, 6/2019). Tato dokumentace byla zpracována z důvodu zjištění výskytu a celkového stavu alejí pro čtyři oblasti Libereckého kraje, kterými jsou: Hodkovicko/Českosudsko, Rychnov u Jablonce/Frýdštejn a okolí, Semily/Vysoké nad Jizerou a Vyskeř, Kacanovy, Všeň a okolí. Potřebnost zásahů zde byla rozdělena na priority I – III. Předmetný projekt vychází z této koncepce a v rámci potřeby byl zařazen do PRIORITY I, tedy do skupiny silniční zeleně vyžadující akutní zásah.

Výše uvedená analýza je součástí komplexního systému péče o silniční zeleň v rámci Libereckého kraje, kterou provádí Krajská správa silnic Libereckého kraje, p.o. Jedná se již o třetí analýzu stavu silniční zeleně, na kterou vždy navazují konkrétní projektové dokumentace a následná realizace záměrů. Předcházející analýzy byly zaměřeny na oblast Novoborska (Prvotní analýza stavu silniční zeleně v oblasti Novoborska, 5/2018) a Frýdlantska (Plán péče o silniční zeleň na Frýdlantsku, 2012), kde byla již většina záměrů realizována.

3. Vymezení řešeného území

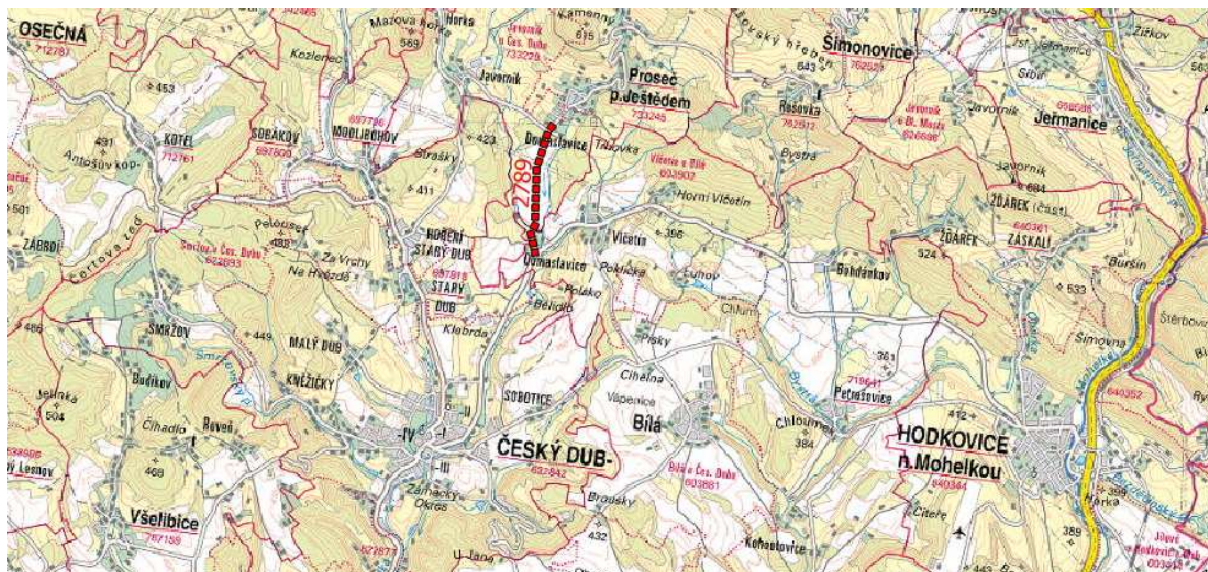
Řešená komunikace je následující:

- Silnice č. III/2789 – Domaslavice – Proseč p. J. / Domaslavice

Jedná se o krátký úsek komunikace, kde podstatná část prochází mezi zemědělsky intenzivně využívanými pozemky. Komunikace mírně stoupá směrem k Ještědskému hřebenu.

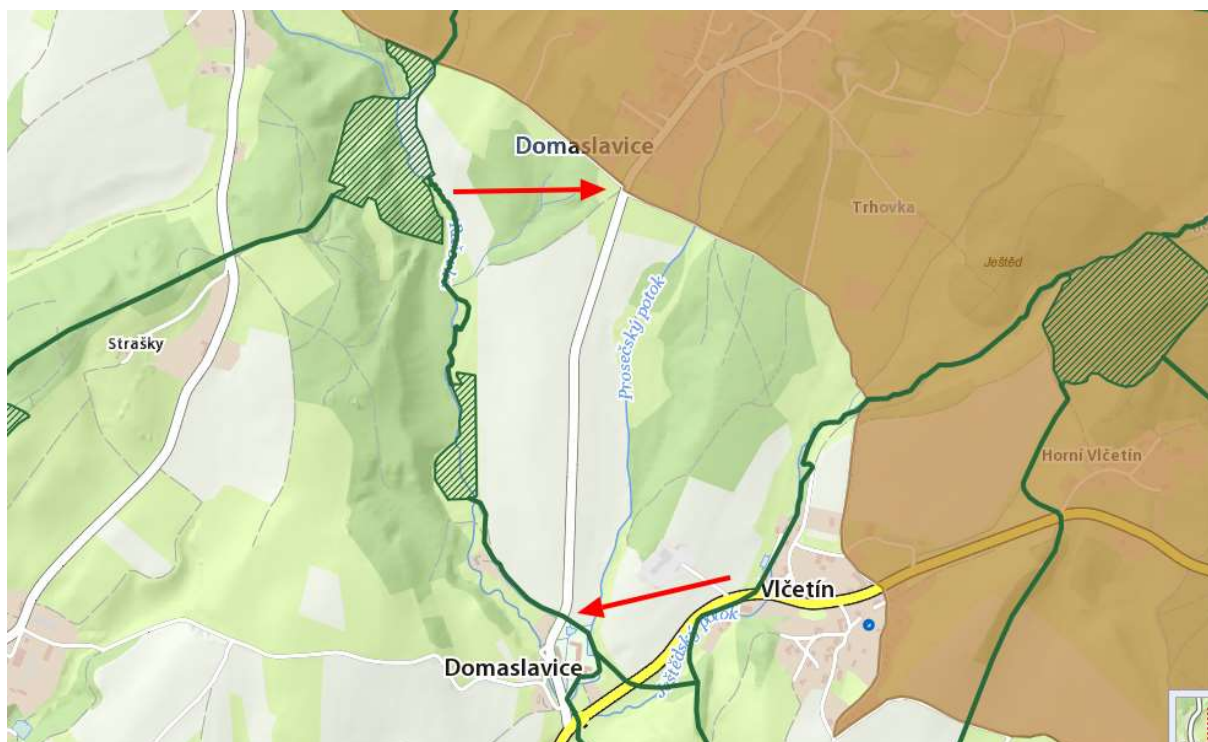
Silniční zeleň je součástí zatravněných komunikačních pásů. Stromy se nacházejí relativně daleko od zpevněné hrany komunikace, a to v rozmezí 3-5 m. Silniční zeleň tvoří nesouvislá vícedruhová alej – kombinace ovocných dřevin. Řešený úsek komunikace má délku cca 1,3 km.

Detailní zakres je uveden v mapových přílohách projektu.

Vymezení řešeného úseku komunikace. Detailně je zakresleno v přílohách projektu.

Projektové řešení se dotýká více pozemků, a to jak pozemků ve vlastnictví investora, tak pozemků soukromých vlastníků a státních organizací. Výpis dotčených pozemků je součástí samostatné přílohy. Řešená komunikace není součástí žádného maloplošného ani velkoplošného zvláště chráněného území, ani území soustavy NATURA 2000. Řešený úsek komunikace okrajově zasahuje do Přírodního parku Ještěd, navrhovaná opatření jsou však mimo toto území. Prvky územního systému ekologické stability kříží komunikaci v jednom místě, kde se již alej nenachází. Alej není registrovaný významný krajinný prvek.

Úsek komunikace u obce Domaslavič, vymezená hranice PP Ještěd a vedení lokálního biokoridoru (zdroj: <http://geoportal.kraj-lbc.cz/ochranaprirody>)

Projekt není v kolizi s ostatními zájmy chráněnými dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

4. Popis a posouzení stávajícího stavu

Silniční zeleň tvoří nesouvislá alej ovocných dřevin, dá se říci, že se jedná o fragmenty původní aleje ovocných stromů. Mezi jednotlivými stromy se nacházejí proluky různé délky. Souvislá oboustranná proluka je i v místě vedení VN a jeho ochranného pásma.

Zeleň daného úseku komunikace se skládá z velké části z dřevin velmi silně poškozených, s výskytem plodnic dřevokazných hub a defektů, které velmi silně narušují jejich statiku a ohrožují tedy bezpečnost silničního provozu. Fyziologicky se jedná o dožívající ovocné dřeviny. Perspektiva stromů je krátkodobá.

Převažující druhové zastoupení tvoří třešeň obecná (*Prunus avium*) a jabloň domácí (*Malus domestica*). Vyskytují se i jedinci hrušně domácí (*Pyrus communis*) a olše lepkavé (*Alnus glutinosa*).

V rámci dokumentu „Prvotní analýza stavu silniční zeleně ve vybraných oblastech Libereckého kraje“ byla rekonstrukce aleje zařazena do PRIORITY I, tedy do skupiny alejí vyžadující akutní zásah.

Obec Proseč pod Ještědem, s ohledem na stav dřevin, nechala zpracovat projekt „Revitalizace třešňové aleje v obci Proseč pod Ještědem“. Tento projekt je zaměřen na rekonstrukci oboustranné aleje délky cca 1300 m, vedoucí podél komunikace Domaslavice – Proseč pod Ještědem na p.p.č. 782/3 v k.ú. Javorník u Českého Dubu. Rekonstrukce se týká ošetření 45 ks perspektivních stromů (řez zdravotní, bezpečnostní a prosvětlovací) a kácení dřevin s nízkou provozní bezpečností, stromů ve špatném zdravotním stavu a stromů neperspektivních. Jedná se tak o první fázi rekonstrukce aleje. Tento projekt byl předložen jako žádost o poskytnutí finančních prostředků z dotačního titulu Libereckého kraje, oblast životní prostředí a zemědělství, 8.2. Ochrana přírody a krajiny.

Odborný ořez a kácení provozně nebezpečných dřevin bylo provedeno v březnu a dubnu 2020. Na řešeném úseku se nyní nachází 45 ks dřevin z původní aleje, která čítala cca 150 ks stromů. Aby alej postupem času zcela nezanikla, je nezbytná její obnova. Řešený úsek silniční zeleně je nyní připraven na druhou fázi rekonstrukce, tedy výsadbu. Tato fáze je řešena v rámci daného projektu.

Z hlediska využívání jde o funkční typ zeleně s nízkými až minimálními nároky na péči - třída 4

Třída	Popis
1	Mimořádné nároky na péči na zvláště exponovaných stanovištích v centrálních a centru blízkých oblastech s významem utvářejícím vzhled města či obce.
2	Průměrné nároky na péči u všech ploch zeleně, pokud nejsou zařazeny do 1 třídy. Typicky zpravidla zahrnuje zeleň bydlení jako funkční typ zeleně s nejvyšším podílem v systémech zeleně sídel.
3	Nízké nároky na péči, odlehlé objekty, špatně přístupné části parků, plochy ležící ladem. Zpravidla funkční typy krajinné zeleně na území města.
4	<i>Plochy neudržované zeleně nebo udržované pouze příležitostně.</i>

Celkovou hodnotu stability lze charakterizovat stupněm 3 a 4.

Stupeň	Popis
1	Plochy se stromy bez zásadních staticky významných defektů
2	Plochy se stromy s defekty řešitelnými běžným péstebním zásahem

3	<i>Plochy se stromy s patrným výskytem defektů, které je nutné řešit speciálními stabilizačními zásahy (například stabilizační řezy, vazby).</i>
4	<i>Plochy se stromy s patrným výskytem selhání. Omezená možnost stabilizace pěstebními zásahy.</i>
5	Plochy s havarijním stavem stromů. Významný podíl výskytu rozpadajících se stromů bez možnosti stabilizace.

Hodnota cíle pádu charakterizuje intenzitu provozu osob a automobilů - stupeň 3

Stupeň	Parametr		
	Frekvence provozu	Typ komunikace	Hodnota majetku
1	konstantní provoz osob >35 za hodinu	dálnice, silnice I. třídy a hlavní ulice v zastavěném území	riziko vzniku škod na nemovitostech převyšující 2.000.000 Kč
2	provoz osob mezi 10 a 35 za hodinu, hřbitovy	silnice II. třídy a frekventované ulice v zastavěném území, parkoviště	riziko vzniku škod na nemovitostech mezi 500.000 a 2.000.000 Kč
3	<i>provoz osob mezi 1 a 10 za hodinu</i>	<i>méně frekventované silnice nebo silnice s horší viditelností</i>	<i>riziko vzniku škod na nemovitostech mezi 80.000 a 500.000 Kč</i>
4	provoz osob do 1 za den	méně frekventované silnice s dobrou viditelností	riziko vzniku škod na nemovitostech mezi 5.000 a 80.000 Kč
5	provoz osob v řádu 1 za den	silnice bez obecného přístupu (firemní, soukromé), zemědělské cesty	riziko vzniku škod na nemovitostech mezi 400 a 5.000 Kč
6	provoz osob v řádu 1 za týden	žádný provoz automobilů	riziko vzniku škod na nemovitostech pod 400 Kč

Sklonitost terénu 1

Sklonitost terénu je jedním z faktorů, určujících finanční náročnost provedení některých pěstebních zásahů. Určuje se jako parametr převážně charakterizující základní plochu. V řešených plochách se jedná o kategorii 1.

Stupnice:

1. *rovina – sklon do 1:5,*
2. *mírný svah – sklon 1:5 až 1:2,*
3. *svah – sklon 1:2 až 1:1.*

5. Zdůvodnění potřeby realizace opatření

Odůvodnění potřeby opatření vychází ze zjištěného současného stavu aleje, resp. jejich fragmentů. Po provedení první fáze rekonstrukce aleje, kdy došlo k ošetření perspektivních dřevin a kácení havarijních, suchých a poškozených jedinců, je stav aleje, jako hodnotného krajinného prvku, ohrožen. Stávající ovocné dřeviny, i přes aktuálně provedené ošetření, nejsou na místě dlouhodobě perspektivní. Odborné ošetření sice povede k prodloužení jejich životaschopnosti, stále se ale jedná o krátkověké dřeviny a jejich existence na místě, v provozně bezpečném stavu, je odhadována na 10-15 let. Nová výsadba je nezbytná k obnově, tedy záchraně aleje jako celku.

Opatření:

- *SO1 – kácení – není součástí daného projektu*
- *SO2 – ošetření – není součástí daného projektu*
- **SO3 - Výsadby** – celkem 135 ks (72x jabloň, 63x třešeň) _ (v rámci OPŽP)
- *SO4 – Odstranění náletu – není součástí daného projektu*
- **SO5 – Následná péče** – 3 roky po výsadbě (zajišťuje zhotovitel), 10 let udržitelnost projektu dle podmínek OPŽP (zajišťuje KSS LK)

Detaily technologie výsadby, použitých odrůd a postupu provedení následné péče, je uvedeno v technické zprávě a dalších přílohách projektu. V rámci projektu je kladen důraz na správné založení aleje a pečlivost provedení následné povýsadbové péče. Ta je nepostradatelnou a zásadní součástí celkové obnovy aleje a její důsledné provádění je podstatou pro dlouhodobou perspektivu kvalitní silniční zeleň na lokalitě.

Cílem navržených opatření je celková obnova aleje a zachování hodnotného krajinného prvku české krajiny. Lze jednoznačně očekávat přínos pro zvýšení ekologické stability a biodiverzity v rámci dotčené lokality i v jejím bezprostředním okolí. Cílovým stavem na lokalitě je dobrý stav silniční zeleně s dlouhodobou perspektivou.

Realizací projektu nedojde k nevratnému negativnímu ovlivnění nebo zásahu do biotopů zvláště chráněných nebo ohrožených druhů rostlin a živočichů. Navržená opatření směřují jednoznačně k pozitivní změně (zlepšení) stavu na řešeném úseku. Projekt má charakter obnovného managementu.

6. Negativní vlivy v průběhu realizace

V průběhu realizace nelze očekávat žádné významné negativní vlivy nebo dopady na přírodní prostředí řešené lokality. Klíčové je pouze směřování vlastní realizace opatření do období, které je v souladu se standardy AOPK.

Opatření budou provedena odbornou arboristickou firmou s požadavkem na vysokou kvalitu provedení. Nezbytností je provádění prací v souladu se schválenými Standardy – Výsadba stromů, Řada A (SPPK A02 001:2013), Péče o funkční výsadby ovocných dřevin, Řada C (SPPK C02 005:2016).

Veškeré zásahy budou prováděny v souladu s podmínkami danými stanovisky a rozhodnutími příslušných správních orgánů.

Vzhledem k tomu, že se jedná o úsek silnice III. třídy, bude třeba dbát na zvýšenou bezpečnost při práci a neohrožení bezpečnosti silničního provozu.

7. Návaznost na jiná opatření

Cílem investora je postupná obnova a péče o aleje v Libereckém kraji. Po mnoha ošetřených alejích na Frýdlantsku, vycházející z koncepčního dokumentu **Plán péče o silniční zeleň na Frýdlantsku, 2012**, byla iniciativa obnovy alejí přesunuta na oblast Novoborska. Péče o silniční vegetaci, respektive aleje dané oblasti, vyplývá z koncepčního dokumentu – **Prvotní analýza stavu silniční zeleně v oblasti Novoborska z 5/2018**. Na tento dokument plynně navazuje **Prvotní analýza stavu silniční zeleně ve vybraných oblastech Libereckého kraje (KSS LK, 6/2019)**. Tato dokumentace byla zpracována z důvodu zjištění výskytu a celkového stavu alejí pro čtyři oblasti Libereckého kraje, kterými jsou: Hodkovicko/Českosoudsko, Rychnov u Jablonce/Frýdštejn a okolí, Semily/Vysoké nad Jizerou a Vyskeř, Kacanovy, Všeň a okolí.

Výše uvedené koncepční dokumentace jsou součástí komplexního systému péče o silniční zeleň v rámci Libereckého kraje, kterou provádí Krajská správa silnic Libereckého kraje, p.o. Jedná se již o třetí analýzu stavu silniční zeleně, na kterou vždy navazují konkrétní projektové dokumentace a následná realizace záměrů. Tento projekt navazuje na investorem (nebo jeho zřizovatelem – Libereckým krajem) již realizované projekty v minulých letech.

Z prostředků Operačního programu životní prostředí byly realizované následující projekty:

- 29. výzva
Rekonstrukce vybraných alejí na Frýdlantsku – III/03511, II/291
CZ.05.4.27/0.0/0.0/16_029/0002518
- 32. výzva
Silniční zeleň Frýdlantsko III/2909 a III/2919
CZ.05.4.27/0.0/0.0/16_032/0002775
- 59. výzva
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/2907 - I. etapa, č. III/2917
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006071
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/2915
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006069
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/2918, III/29110
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006058
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. II/291
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006070
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/2911
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006038
- 93. výzva
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/03512 a III/0352
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_093/0008035

Ve fázi přípravy na realizaci jsou následující projekty:

- 108. Výzva
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/0352 II. část a komunikace č. III/2904
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008834
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/0353
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008821
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/2901
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008822
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/29015 I. část
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008823

Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/29110 II. část

CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008824

Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/2914 a III/2903

CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008838

- 131. Výzva

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. II/262 a III/26847

CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010824

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/2628 a III/26210

CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010825

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/2626

CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010748

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/26212

CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010822

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/26215

CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010749

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/27011

CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010823